

24. 5. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo na víkend - týden v české justici očima šéfredaktora

Prezident podepsal zákon zavádějící „superdávku“ sociální pomoci | Senát podpořil zákon o regulaci lobbování | Reforma trestního práva zavádí doživotní zákaz práce s dětmi pro násilníky | Ústavní soud: Pražský soud porušil právo cizince na tlumočení | Nejvyšší správní soud potvrzuje přísný postup proti švarcsystému | Nejvyšší správní soud zkomplikoval pravidla vracení DPH | Vláda kvůli blížícím se volbám utlumí legislativu

Vážení čtenáři,

přinášíme Vám pravidelný přehled událostí ve světě práva za uplynulý týden.

Přeji Vám hezký víkend

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
EPRAVO.CZ

Události tohoto týdne:

Prezident podepsal zákon zavádějící „superdávku“ sociální pomoci

Prezident Petr Pavel 16. května 2025 podepsal dvě zákonné normy reformující systém sociálních dávek. Hlavní z nich zavádí novou jednotnou dávku státní sociální pomoci neboli „superdávku“, která od října sjednotí dosavadní čtyři sociální dávky do jedné a zohlední i majetek žadatelů. Cílem reformy je zjednodušit nepřehledný dávkový systém, lépe zacílit podporu na potřebné a zvýšit motivaci k práci. Prezident zároveň podepsal i doprovodný změnový zákon upravující související předpisy.

Senát schválil zákon o podpoře bydlení pro lidi v nouzi

Senát Parlamentu ČR 22. května 2025 schválil dlouho připravovaný zákon o podpoře bydlení, jehož cílem je systémově pomoci lidem ohroženým bytovou nouzí a posílit úlohu obcí. Norma obsahuje pojistky proti tzv. obchodu s chudobou a navazuje na vládní strategii dostupného bydlení. Zákon, který koncem dubna schválila i Poslanecká sněmovna, nyní míří k podpisu prezidenta. Nová úprava zavádí mimo jiné preventivní kontaktní místa pro bydlení ve více než stovce obcí a vytváří funkční systém pomoci lidem se ztrátou bydlení.

Senát podpořil zákon o regulaci lobbování

Senátoři 21. května 2025 schválili nový zákon o lobbování, který zavádí například registr lobbistů a lobbovaných osob. Cílem právní úpravy je omezit rizika korupce, střetu zájmů a klientelismu nastavením jasných pravidel pro lobbistickou činnost. Návrh prošel většinou 53 ze 73 přítomných senátorů a nyní čeká na podpis prezidenta, přičemž účinnost je stanovena od poloviny letošního roku. Přijetí regulace lobbingu bylo jednou z podmínek čerpání peněz z Národního plánu obnovy - ministr spravedlnosti Pavel Blažek upozornil, že nesplnění by Česko mohlo připravit o 3,25 miliardy Kč.

Senát rozšířil pravomoci Vojenské policie

Dne 21. května 2025 Senát schválil vládní novelu zákona o Vojenské policii, která významně rozšiřuje pravomoci této složky ozbrojených sil. Vojenští policisté nově budou moci využívat drony a v případě ohrožení také rušit jejich provoz, dále získají oprávnění zadržet řidičský průkaz či vstoupit na pozemek, pokud to bude nutné pro ochranu života či zdraví. Novela také zpřísnuje postihy za neoprávněné nošení vojenské uniformy (horní sazba pokuty vzroste na 50 000 Kč) a zavádí zákaz fotografování označených vojenských objektů, na který bude dohlížet Vojenská policie. Předlohu, jež reaguje na zhoršení bezpečnostní situace a nové typy hrozeb, dostane k podpisu prezident.

Senát usnadnil zavádění bezpilotních letadel do armády

Součástí přijatých změn v oblasti obrany je i novela zákona o ozbrojených silách, kterou Senát 21. května 2025 schválil beze změn. Novela má usnadnit zavádění nových dronů do výzbroje armády – stanoví, že některé vojenské bezpilotní letouny budou podléhat jednoduššímu certifikačnímu režimu než pilotovaná letadla. Díky tomu bude možné rychleji nasazovat moderní bezpilotní prostředky pro obranné účely. Změnu nyní posoudí prezident republiky.

Prezident vyhlásil termín podzimních sněmovních voleb

Prezident Petr Pavel rozhodl o vyhlášení voleb do Poslanecké sněmovny a stanovil jejich konání na pátek 3. října a sobotu 4. října 2025. Rozhodnutí ze 14. května 2025, oznámené Kanceláří prezidenta republiky, podléhá spolupodpisu předsedy vlády. Řádné volby tak proběhnou v řádném termínu čtyři roky po volbách z roku 2021. Prezidentův krok zároveň odstartoval předvolební období – politické strany nyní zahajují kampaně před říjnovým hlasováním o složení nové Sněmovny.

Vláda kvůli blížícím se volbám utlumí legislativu

Členové vlády signalizují, že vzhledem k nadcházejícím říjnovým volbám už kabinet nebude předkládat Sněmovně větší množství nových zákonů. Na výjezdním zasedání 14. května v Kutné Hoře ministři uvedli, že výjimkou mohou být jen poslanecké návrhy, nutné implementace práva EU nebo zcela mimořádné předpisy, na jejichž urychleném schválení by panovala shoda napříč politickým spektrem. Ministr spravedlnosti Pavel Blažek potvrdil, že vláda už neplánuje do voleb předkládat nové zásadní zákony, a obdobně ministr kultury Martin Baxa očekává jen dokončení transpozic některých unijních směrnic. Běžné schůze Sněmovny skončí v červnu a většina neschválených vládních návrhů tak fakticky spadne pod stůl.

Reforma trestního práva zavádí doživotní zákaz práce s dětmi pro násilníky

Poslanecká sněmovna se chystá v rámci vládní reformy trestního práva schválit zavedení tzv. dětského certifikátu – evidence, která znemožní pachatelům závažných sexuálních či násilných trestných činů pracovat s dětmi až doživotně. Podle doporučení Ústavně-právního výboru Sněmovny bude do rejstříku zapsán 100letý záznam u osob odsouzených za nejzávažnější činy (s horní sazbou nejméně 5 let) automaticky; u méně závažných zločinů má platit zákaz 20 let. Úpravu předložila skupina poslanců napříč stranami v čele s Barborou Urbanovou a je velmi pravděpodobné, že spolu s celou novelou trestního zákoníku projde. Plénium by o reformě mělo hlasovat na konci května.

Ústavní soud: Pražský soud porušil právo cizince na tlumočení

Ústavní soud nálezem sp. zn. I. ÚS 3378/24 ze dne 14. května 2025 rozhodl, že Městský soud v Praze porušil právo otce francouzského původu na spravedlivý proces v opatrovnickém sporu. Podle ÚS odvolací soud pochybil tím, že stěžovateli v klíčové fázi jednání nezajistil dostatečný prostor pro tlumočení – otec zjevně nerozuměl dobře česky a nemohl se adekvátně vyjádřit k tvrzením matky. Ústavní soud konstatoval, že takový postup odvolací instance porušil stěžovatelova práva, zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil k dalšímu řízení.

Ústavní soud se zastal muže s postižením ve sporu o příspěvek na péči

Ústavní soud vyhověl stížnosti těžce nemocného muže, kterému byl v roce 2013 výrazně snížen

příspěvek na péči z 8 000 Kč na 800 Kč. Ve svém nálezu (sp. zn. IV. ÚS 973/23) ÚS uvedl, že soudy rozhodovaly v rozporu s průběhem řízení a porušily stěžovatelova práva. Dosud neskončenou osmiletou právní bitvu proto Ústavní soud vrátil k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně k dalšímu přezkumu. Dotyčný muž se mezitím domáhal spravedlnosti postupně u krajského i Nejvyššího správního soudu; ÚS nyní konstatoval, že je třeba zohlednit jeho zdravotní postižení a neopomenout žádné důkazy.

Ústavní soud: razie ÚOHS u sázkových firem byla nezákonná

Nálezem sp. zn. IV. ÚS 386/24 zveřejněným 21. května 2025 Ústavní soud vyhověl stížnosti sázkových společností Tipsport, Tipsport.net a Chance a označil tzv. místní šetření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) v jejich sídlech za protiústavní. ÚS rozhodl, že před provedením takové razie musí mít ÚOHS pádné a doložené indicie o porušení soutěžního práva – je povinen řádně prověřit podněty od konkurentů či anonymů a založit do spisu přezkoumatelné důkazy opodstatňující nezbytnost zásahu. V daném případě provedl ÚOHS v roce 2019 neohlášenou prohlídku u stěžovatelů na základě podnětu konkurenční firmy Sazka a podezření na kartel sázkových kanceláří. Soudy následně označily toto šetření jako nepřiměřený zásah a Ústavní soud nyní potvrdil, že ÚOHS neměl dostatečné důvody k prohlídce, čímž porušil práva dotčených společností.

Nejvyšší soud odmítl nárok Lichtenštejnů na moravské zámky

Nejvyšší soud (NS) v Brně zamítl dovolání Nadace knížete z Lichtenštejna, která se domáhala vydání někdejšího rodového majetku na Břeclavsku včetně zámků Lednice a Valtice. NS rozhodl bez veřejného jednání a potvrdil tak předchozí verdikty, které žalobě nevyhověly. Lichtenštejnská nadace argumentovala, že poválečná konfiskace majetku podle Benešových dekretů byla nezákonná, neboť kníže František Josef II. nebyl Němec, nýbrž občan neutrálního Lichtenštejnska. Československé úřady však po roce 1945 vycházely z toho, že se kníže ve 30. letech přihlásil k německé národnosti, a majetek propadl státu. Již dříve Ústavní soud dovodil, že na lichtenštejnský rod se vztahovaly Benešovy dekrety a restituční zákony na něj nedopadají.

Nejvyšší správní soud potvrzuje přísný postup proti švarcsystému

Nejvyšší správní soud (NSS) se v nedávném rozhodnutí znovu jasně postavil proti nelegálním formám zastřenému zaměstnávání na živnostenský list, tzv. švarcsystému. Soud zdůraznil, že pro určení závislé práce je rozhodující faktický výkon činnosti – osobní výkon práce zaměstnance v podřízenosti zaměstnavatele a jeho začlenění do firemní struktury, bez ohledu na to, co je formálně uvedeno ve smlouvě. Firmy využívající švarcsystém tak dostávají varování, že smluvní maskování pracovního poměru neobstojí, pokud ve skutečnosti naplňuje znaky zaměstnaneckého vztahu. Příkladem je případ společnosti, která dostala od inspekce práce pokutu 445 000 Kč za najímání pracovníků „na fakturu“ namísto pracovního poměru.

Nejvyšší správní soud zkomplikoval pravidla vracení DPH

Nový judikát Nejvyššího správního soudu přinesl změnu výkladu ve prospěch finančních úřadů v případech vracení nadměrného odpočtu DPH. NSS rozhodl, že pokud správce daně nestihne v lhůtě vydat rozhodnutí o vrácení DPH, nevzniká plátcí automaticky nárok na vrácení – musí se nově domáhat svých peněz žalobou o náhradu škody v civilním řízení. Dosud bylo nečinnost finančního úřadu chápáno jako tiché schválení nároku poplatníka, nyní však daňové spory budou složitější a zdoluhavější. Tento obrat může znamenat zvýšené náklady a právní nejistotu pro daňové subjekty a teoreticky i prolomení desetileté lhůty pro doměření daně v extrémních případech. Odborníci upozorňují, že poplatníci, kteří měli na něco nárok, se tak mohou dostat do složitější pozice při vymáhání svých práv.

Pražský soud odmítl vydat ruskou novinářku do Ruska

Městský soud v Praze 22. května 2025 rozhodl, že ruská opoziční novinářka Farida Kurbangalejevová

nebude vydána ke stíhání do Ruska. Soud vyhověl návrhu státní zástupkyně a prohlásil vydání žurnalistky za nepřijatelné - v Česku totiž není trestné informovat o válce na Ukrajině způsobem, který se ruským úřadům nelíbí. Předseda senátu Tomáš Kubovec uvedl, že odlišné politické názory nemohou vést k extradici a že vzhledem k situaci nelze do Ruska nikoho vydávat pro riziko nespravedlivého procesu a pronásledování. Kurbangalejevová, která od roku 2014 žije v Praze a ruská obvinění označuje za vykonstruovaná, tak zůstává v ČR v bezpečí; soud zdůraznil, že v Rusku by jí za její práci hrozilo věznění.

Vyšlo na epravo.cz:

[Právní novinky v roce 2025, část třetí - změny v oblasti veřejných zakázek a v trestním právu](#)

V roce 2024 bylo provedeno mnoho signifikantních změn napříč mnoha zákony a další značné změny se očekávají v průběhu roku 2025. Obecně je cílem změn modernizace předpisů, zjednodušení procesů, upřesnění nejasností, ochrana obětí násilí, zrovnoprávnění, ochrana před novými hrozbami a také implementace evropského práva. Ve třetí části se článek...

[K aplikaci zásady in dubio pro reo v rámci řízení o povolení obnovy trestního řízení](#)

Řízení o povolení obnovy řízení je jedním z mimořádných opravných prostředků upravených v trestním řádu, který slouží k nápravě pochybení při zjišťování skutkového stavu v případě, že po vydání pravomocného rozsudku vyjdou najevo některé nové skutečnosti nebo důkazy. Řízení o návrhu na povolení obnovy řízení by se přitom dalo označit jako...

[JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚOHS, KVĚTEN 2025](#)

Advokát Jiří Harnach se ve své přednášce věnuje několika čerstvým rozhodnutím ve věcech veřejných zakázek. Upozorňuje na přetrvávající problémy s přiměřeností zadávacích podmínek i s převodem referencí. „To, že se něco běžně používá, ještě neznamená, že je to v pořádku,“ varuje Jiří Harnach. Podívejte se na celý záznam a zjistěte, jaká pravidla...

[K aplikaci zásady in dubio pro reo v rámci řízení o povolení obnovy trestního řízení](#)

Řízení o povolení obnovy řízení je jedním z mimořádných opravných prostředků upravených v trestním řádu, který slouží k nápravě pochybení při zjišťování skutkového stavu v případě, že po vydání pravomocného rozsudku vyjdou najevo některé nové skutečnosti nebo důkazy. Řízení o návrhu na povolení obnovy řízení by se přitom dalo označit jako...

[JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚOHS, KVĚTEN 2025](#)

Advokát Jiří Harnach se ve své přednášce věnuje několika čerstvým rozhodnutím ve věcech veřejných zakázek. Upozorňuje na přetrvávající problémy s přiměřeností zadávacích podmínek i s převodem referencí. „To, že se něco běžně používá, ještě neznamená, že je to v pořádku,“ varuje Jiří Harnach. Podívejte se na celý záznam a zjistěte, jaká pravidla...

[DEAL MONITOR](#)

Přinášíme Vám přehled významných mandátů předních advokátních kanceláří. Tentokrát jsou reportovány mandáty advokátních kanceláří A&O Shearman, Aegis Law, CERHA HEMPEL Kališ & Partners, Clifford Chance, DLA Piper, ELEMENTZ LEGAL, Glatzová & Co., HAVEL & PARTNERS, ROWAN LEGAL.

[Máte dostatečně zdokumentované plnění s dodavatelem?](#)

V rámci daňových kontrol se finanční úřady běžně zaměřují na splnění tzv. hmotněprávních podmínek pro uznání nároku na odpočet DPH nebo nákladů na dosažení, zajištění a udržení

zdanitelných příjmů. To obnáší jednak kontrolu formálních náležitostí předložených daňových dokladů, ale také prověření skutečného průběhu plnění, což bývá u mnoha daňových...

Vypořádáním SJM k obchodnímu podílu soudním smírem (ne)může dojít k převodu obchodního podílu na exmanžela, který nebyl společníkem

Vrchní soud v Praze v usnesení sp. zn. 7 Cmo 2/2025, ze dne 10. 2. 2025 řešil zajímavou právní otázku na pomezí manželského majetkového a korporativního práva, a to sice, zdali bývalí manželé mohou soudním smírem v řízení o vypořádání SJM dosáhnout převodu obchodního podílu na exmanžela, který nebyl společníkem obchodní...

„Flexinovela“ zákoníku práce: Co vše se letos mění?

Od 1. června 2025 nabude účinnosti dlouho očekávaná novela zákona [262/2006](#) Sb., zákoníku práce (ZP), publikovaná ve Sbírce zákonů jako zákon [120/2025](#) Sb., která by měla přinést vyšší flexibilitu v pracovněprávních vztazích. Konkrétně zavádí prodloužení zkušební doby, změny výpovědní doby a další změny při ukončení pracovněprávního vztahu...

10 otázek pro ... Lukáše Rezka

JUDr. Lukáš Rezek, LL.M., advokát a partner v Advokátní kanceláři Petráš Rezek, člen Kárné komise České advokátní komory, rozhodce Rozhodčího soudu při HKČR a AKČR, zprostředkovatel kolektivních sporů u Ministerstva práce a sociálních věcí ČR

Posouzení intenzity porušení pracovních povinností zaměstnance - komentář k rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky

Nejvyšší soud České republiky v rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 2715/2023 ze dne 11. února 2025 řešil otázku intenzity porušení pracovních povinností zaměstnance, které zakládá důvod k okamžitému zrušení pracovního poměru dle § 55 odst. 1 písm. b) zákoníku práce.[1] Sporem bylo okamžité zrušení pracovního poměru vedoucí zaměstnankyně v kasinu, jež přes...

Ubytování nezletilých sportovců v hostitelských rodinách

Ubytování nezletilých sportovců v hostitelských rodinách představuje specifickou formu péče, která v sobě spojuje prvky rodinného zázemí, výchovy a zároveň sportovního rozvoje. V zahraničí se jedná o praxi velmi rozšířenou, někdy se též nazývá jako billet families. V českém prostředí, zejména v kontextu ledního hokeje, je takový způsob ubytování...

Zdroj: EPRAVO.CZ

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu](#)

[zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)

- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [10 otázek pro ... Ondřeje Čížka](#)